

ЙНПЉРЉТУ ЂИН ЦЉЉИГРАД

Фуаје вјерђе ће ун спанак,
Йн ораш, йн ЦЉЉиград,
С-а нЉскут, ун копилаш ће йнпЉрат.
Ун копил ми с-а нЉскут,
ПЉринци ји с-а прЉпЉђит.
Копил сйнгур мј-а ујђит,
Карје ће јел кЉ-м вјеђа,
СЉвај Рајта туркуајка .
Ши ће копил кЉ вјеђа,
Ђе йнсурат кЉ мј-а ажунђа,
Ши копилу кЉ зйђа:
“Мај ту Рајто, Думњата,
Дуђе ту ђин сат йн сат,
СЉ-м кац мйндрЉ пје плак.
Ши дакЉ ће мј-о авја бЉрбат,
Нума сЉ-м фије пје плак,
КЉ мј-о јау ђи ла бЉрбат.
Јеће Рајта ће лука,
С-Љ дуђа ђин сат йн сат,
Ну-ј гЉса мйндрЉ пје плак.
Да апрупје ће ЦЉЉиград,
НумЉ йнтрун сат н-а кЉтат.
Кйнд акуоло сЉ дуђа,
Апруапје ће кЉфења,
Уора марје кЉ жука,
ЛЉутарји кЉ кйнта.
Да вјез Рајта ће лука,
Тот йн уорЉ сЉ бЉга,
Ла лЉутарј лје плађа,
Ши ла фјеће јар аша.
Апруапје ће кЉфења,
Вјеђе о касЉ миђиђа,
Ши о њевастЉ рЉу фрумуасЉ,

ЦАР ИЗ ЦАРИГРАДА

Зелен лист спанађа
У граду, Цариграду
Родио се царски син.
Син се родио,
Родитељи се разболели,
И сам је остао.
Ко се о њему бринуо,
Рајта, турђиница.
О детету је бринула,
За женидбу стасало.
И момче јој говорило:
„Хеј, Рајто, госпођо,
Иди из села у село,
По жељи девојку ми нађи,
Иако је и удата,
Само да је мени драга,
Ја ћу је оженити.
И Рајта шта је урадила,
Села је обилазила,
Девојку по жељи није срела.
А у близини Цариграда,
Само једно село није обишла.
Када је тамо стигла,
Поред кафане,
Велико коло је играло,
А музичари су свирали.
А Рајта шта је урадила,
У коло је заиграла,
Свирачима и ,
И девојкама би плађала.
Поред кафане,
Куђу малу угледала,
И девојку много лепу спасила,

Стă ку уојки ла фјерјастă,
Њић ла уорă ну мј-о ласă.
Да копилу ал ђе инпăрат,
Кйнд пје ја мј-о вјеђа,
Ла ињимă кă-ј кăђа,
Ши плѣка ђе интрјеба,
Ђе њевастă аша фрумуасă,
Ђе ђе шјеђе йнкисă йн касă,
Стă ку уојки ла фјерјастă.
Да ла ји фрађе йм вења,
Туот о бабă микућа,
Ш-аша ђин гурă зйћа:
“Мај ту Рајто, Думњата,
Стăтуш ђе мă интрјebаш,
Ђе њевастă аша фрумуасă,
Ђи ђе шјеђе йнкисă йн касă.
Ши ту копил ђе инпăрат,
Да стăтуш ђе ње интрјebаш,
Ђе њевастă аша фрумуасă.
Да сă крјез њеваста аја,
Јестă њепуцйка мја!“
Да вјез Рајта кă зйћа,
Ши копилу јар аша:
„Ауз мамă, Думњата,
Дакă је њепуцйка та,
Сă фаћ ту кум во-ј фăћа,
С-о фăћем инпăрăћастă,
Служаскă ку пар ла масă,
Сă ну шадă йнкисă йн касă “.
Јеће баба јар зйћа:
„Копиле Думњата,
Ајдац пăнă ла каса мја!“
Копилу ку баба плѣка,
Ла ја акасă сă дућа.

Кроз прозор је гледала,
На игранку није смела.
А царев син,
Кад је угледао,
Одмах се у њу заљубио,
Редом се распитивао,
О прелепој жени,
У кући закључана,
И кроз прозор гледа.
Тад је њима пришла,
Једна баба онижа,
И овако им је говорила:
„Хеј, ти Рајто, госпођо,
Застала си, и мене питала,
Да си лепу девојку спазила,
И у кући закључана.
И ти царево дете,
Застао си и мене питао,
О тој лепој девојци.
Веруј ми, та девојка,
Кумица је моја!“
Онда су се Рајта,
И царњв син њој обратили:
„Слушај, баба,
Ако је кумица твоја,
Како би се потрудила,
Да буде царица моја,
Да за столом буде услужена,
Да не буде у кући закључана.“
Ево баба је опет говорила:
„Ти момчићу, господине,
Хајмо кући мојој!“
Момак је са бабом кренуо,
И до њене куће стигао.

Јеће баба ће лукра!
Лада ће цуаље мј-о луа,
Ши ће цуаље м-јо гуоља.
Пје копилу ће инпјрат,
Тот ин ладă ми-л бага,
Ши ку кија йл йнкиђа.
Сă вјез баба ће лукра,
Кам војњикă сă зброђа,
Лада пје умър о луа,
Пљека ла њепуатă-са.
Ш-аша ђин гурă зйђа:
“Њепуатă, њепуатă мја,
Ја ђешкиђе ту уша,
Кă сă-м лас јеу лада-мја!
М-ам йнгйлђевит ку нуора,
Кйнд м-ој йнпăка ку ја,
Ши јар јеу јау лада мја.“
Њепуата ће лукра,
Ши ја уша ђешкиђа,
Ши баба лада ш-о лăса.
Да бърбату ал њевјесћи,
Ал њевјесћи ђ-а фрумуасă,
Ноуо уш кă лье йнкиђа,
Ла туађе лакът пуња,
Ши пљека јел ла кăфења,
Ка сă бја о кăфја.
Да копилу ће инпјрат,
Пуцйњел мăј забăвја,
Тот ин ладă тупăја.
Да њеваста ђ-ауза,
Ја ђин гурă аша зйђа:
„Дуамње ће мј-ој фи аста,
Тот ин ладă ла муаша“.
Ши ја лада ђешкиђа,

Види баба шта је урадила!
Шкрињу са оделом узела,
Од одела испразнила.
И царевог сина,
У шкрињу сместила,
И кључем закључала.
Види баба шта је урадила,
Снажна је баба била,
Шкрињу на раме набацила,
И код кумице се упутила.
И овако јој говорила:
„Кумо, кумице моја,
Отвори ми врата твоја,
Да бих шкрињу оставила!
Са снајом сам се посвађала,
Кад се будем помирила,
Шкрињу бих опет узела.“
Кумица, шта је урадила,
Врата је отворила,
И баба шкрињу је оставила.
А муж невесте,
Невесте лепотице,
Девет врата би затворио,
Са катанцима закључао,
И у кафану пошао,
Да би кафу попио.
А царев син,
Мало је сачекао,
И у шкрињу ударао.
Невеста кад је то чула,
Овако је говорила:
„Боже шта би ово могло бити,
У шкрињи моје куме.“
Она је шкрињу отворила,

Одатă сă риџика,
Туатă соба ѝј лумина.
Ши копилу ђе ѝнпăрат,
Јел ђин гурă кă зѝџа:
„Фа њевастă, Думњата!
Ђи ђе стај ѝнкисă ѝн касă,
Стај ку ојкѝ ла фјерјастă.
Вреј сă фиј ѝнпăрăџастă,
Сă служешѝ ку пар ла масă,
Сă ну стај ѝнкисă ѝн касă.“
Да њеваста ђ-ауза,
Ја ђе драг ну мај пуџа,
Ш-аша ђин гурă зѝџа:
„Мăј копилаш ђе ѝнпăрат,
Ту јешѝ ђе благă богат!
Да сă фаџ кум вој фăџа,
Кумпăрăц о кăфеџа
Апруаџе ђе каса-мја,
Ши ла мајстор вој плăџа.
Цѝје мајстори ва фăџа,
Гаурă пи супт пăмѝнт,
Ђи ла џиџе ђин кăфеџа,
Сă рăспундă ѝн соба-мја.“
Ш-аша ми сă огоџа,
Да њеваста ђе лукра,
Ла јел ми сă рăпјеза,
Ла образ ил сăрута,
Јар ѝн ладă ѝл ѝнкиџа.
Јакă виџе муаше-са,
Ши ла уше ја стрѝга:
„Њепуатă, џепуата-мја!
Ја ђеѝкиџем ту уша,
Сă-м јау јеу лада-мја,

Одједном се усправио,
И целу собу јој осветлио.
И царев син,
Овако јој говорио:
„Хеј, невесто,
Зашто си у куџи закључана,
И кроз прозор гледаш,
Хоџеш ли да будеш царица,
Чашом да се служиш,
И да у куџи ниси закључана.“
Невеста кад је чула,
Пресреџна је била,
И овако му говорила:
„Ти дете цара,
Много имаш блага!
Како би ти урадио,
И кафану купио,
Близу куџе моје,
Мајсторима ђеш платити,
И мајстори ђе прокопати,
Тунел испод земље,
Од кафане твоје,
До собе моје.“
Тако се договорише,
А невеста шта је урадила,
У загрљај му је полетела,
У образ га пољубила,
И у шкриџу га закључала.
Опет је кума дошла,
Испред врата је дозивала:
„Кумо, мумице моја!
Врата ми птвори твоја,
Шкриџу бѝх моју узела,

М-ам жуђекат ку нуора,
Ши м-ам йнпăкат ку ја“.
Баба лада ш-о лува,
Ш-акас о дућа.
Да копилу ђе йнмпăрат,
Јерја ђе благă богат,
Мултă благă кă вăрса,
Ши йш кумпăра кăфења.
Ши ла мајстор ље плăћа,
Ши луј мајстори йј фăћа,
Факурă гăурă пи супт пăмйнт,
Пољийитă ку арђинт,
Ђи ла јел ђин кăфăћа,
Йн соба ји кă рăспунђа.
Да бăрбату ал њевјесчи,
Ноуо уш кă йнкиђа,
Ла туаће лакăће пуња,
Пљека пи ла кăфења
Ка сă бја о кăфја.
Да њеваста ће-ј лукра!
Пји супт пăмйнт фраће йш да,
Рăспунђа ла кăфења,
Йнăјинђа луј ажунђа,
Ши йј да рăкјиу ши кăфја.
Да војњику ђе о вјеђа,
Пљека фраће ш-о привја.
Пљека фраће ш-о привја,
Ш-а аша ђин гурă зйћа:
„Ну бјау рăкјиу њић кăфја,
Кă сăмењ ку њеваста мја!“
Да ја фраће кă зйћа:
„Мај војњиће Думњата!
Да сă крјез њеваста та
Јестă суориуара мја.

После свађе,
Са снајком сам се помирила.“
Баба је шкрињу узела,
И кући је однела.
А царев син,
Пун блага,
Много је пара спремио,
И кафану купио.
Мајсторима је платио,
И њему мајстори,
Тунел испод земље ископали,
Сребром га обложили,
Од његове кафане,
До невестине собе.
А невестин муж,
Девет би врата затварао,
Катанцем закључао,
У кафану пошао,
Да би кафу попио.
А невеста шта је урадила!
Тунелом је пролазила,
У кафану се појавила,
Пре њега је стигла,
Ракијом и кафом га служила.
А човек кад је њу видео,
Стао па је гледао.
Гледао је,
И овако јој говорио:
„Не пијем ни ракију ни кафу твоју,
Јер личиш на невесту моју!“
А она му одговори:
„Хеј, човече,
Веруј ми, невеста твоја,
Сестрица је моја.

Да ја кинд с-а мѣритат,
Ја о палмѣ кѣ мј-а дат,
Ши ку ја ма-м мѣнѣјат,
Ши ђ-атунѣ њ-ам ѣнстринат“.
Вјез војнику о крѣѣ,
Бја рѣкѣ ши кѣфја,
Ши амѣндуој вуорбја.
Да копиу ђе ѣнпѣрат,
Пиѣингѣ јел фѣѣе с-а дат,
Ш-аша ђин гурѣ ѣј зѣѣа:
„Мај војниѣе Думѣата!
Ѣе Ѣерј пје кумната та,
Вѣд кѣ тѣјнуј ту ку ја.
Мултѣ благѣ јеу ц-аш да,
Са мѣнѣнѣ ку ѣингура,
Пје туалѣ зѣуѣика“.
Да војнику кѣ зѣѣа:
„Ну-м трѣбује блага та,
Кѣ нам Ѣе сѣ фак ку а мја!
С-ѣм дај ту кѣфѣѣауа,
С-ѣм фѣѣ тѣпѣје пје ја,
Искѣѣитѣ ку мѣна та.
Јеу ц-о дау пје кумната,
Ши-ц фак тѣпѣје пје ја,
Искѣѣитѣ ку мѣна мја.“
Ш-аша ми сѣ огоѣа,
Ши тѣпѣѣѣѣ ѣе скрија.
Да војнику Ѣе лукра,
Фуга акасѣ сѣ дуѣа,
Сѣ-ш кјемје Ѣеваста,
Кѣ сѣ мѣритѣ суор-са.
Да Ѣеваста Ѣе лукра!
Ши плѣка ђин кѣфеѣа,
Пи супт пѣмѣнт фѣѣе ѣш да,

Када се удала,
Шамар ми је ударила,
На њу сам се наѣутила,
И од Ѣе сам се удалѣила.“
Види војник јој поверовао,
Ракију и кафу попио,
И са Ѣом попрѣчао.
А царев син,
Ѣему се примѣкао,
Овако му говорио:
„Хеј, човече,
Колико би блага за свѣстику тражио,
Видим да си са Ѣом прѣчао.
А ја бѣх ти много блага дао,
Блага би доста имао,
И богат би човек био.“
А човек му одговорио:
„Не треба мени благо твоје,
Имам доста ја, благо моје!
Дај ти мени кафѣну твоју,
Тапију ми на њу напиши,
Твојом руком је потпиши.
Даѣу ти свѣстику,
И тапију Ѣу урадити,
Мојом руком Ѣу потписати.“
Тако ми се договориѣе,
И тапије написѣѣе.
А човек шта је урадио,
Куѣи је потрчао,
Да би своју жену позвао,
Јер се Ѣена сѣстра удао.
А Ѣевѣста шта је урадила!
Из кафѣне пошѣла,
Кроз тунел пролазила,

Йн соба ји рāспунђа,
Йнāјинтја луј ајунђа,
Ши болнавā сā фāђа,
Туот ла кап ми сā љега,
Тот йн пат ми сā кулка.
Јакā војњику ајунђа,
Да јар йнкāтрā ја вуорбја:
„Њевастā, њеваста мја!
Скуалā-ће ђ-ађија,
Ајдā пāнā ла кāфења.
Сā мāритā суора та,
Ђесарā плъоска њ-о бја.“
Тађ уомуље ђ-ађија
Ну ма вјез кā сйнт болнавā,
Ши ну пуот сā-м вад ђе трјабā,
Ши ма кјем ла кāфења,
Ну сйнт јеу ка суормја.
Јакā уому кā тāђа,
Да ја фрађе јар зйђа:
„Мāј уомуље, Думњата!
Сā тје дуђ ла суормја,
Ши ђин гурā во-ј спуња
Кумнатā, кумната мја,
Ц-а криђит суорта
Кā ну мај пуађе ђе болнавā,
Ну пуађе сā-ш вадā ђе трјабā,
Ши йц криђи суор-та,
Сā-ц фиу кумнат ђе мйнā,
Сā ње јасā нунта бунā“.
Јеђе просту ђе лука,
Ноуо уш јел ље йнкиђа,
Ши ла туађе лакāt пуња,
Ш-аљерга ла кāфења.
Да њеваста ђе-ј лука,

До собе је пожурила,
Пре њега стигла,
И болесна се претварала,
Главу марамом повезала,
И у кревет легла.
Ево муж је стигао,
И овако јој говорио:
„Жено, жено моја!
Одатле устани,
До кафане пођи.
Сестра ти се удаје,
Вечерас ђе веридба бити.“
Уђути човече,
Зар не видиш да сам болесна,
О себи да се бринем не могу,
Ти ме у кафану зовеш,
Нисам ја као сестра моја.
Човек се ћутао,
А она је причу наставила:
„Хеј, човече!
Код моје сестре отиди,
И овако јој реци,
Свастико, свастико моја,
Сестра ти је поручила,
Много је болесна,
О себи се не може бринутти,
И сестра ти је поручила,
Да ти будем стари сват,
Да ти свадба сређна буде.“
Види простак шта уради,
Девет врата затворио,
И катанцем закључао,
У кафани потрчао.
А невеста шта је урадила,

Јар ђин пат ми сѧ скула,
Пи супт пѧмѧнт фраће ѧш да,
Рѧспунђа ла кѧфења,
Њнѧјинђа луј ажунђа,
Валу ѧн кап кѧ ши-л пуња
Ја мирјасѧ сѧ фѧђа.
Јакѧ војњѧку ажунђа,
Јар ѧн кѧтра јѧ вуорбја:
„Кумнатѧ, кумната мја,
Ц-а криђит зѧу суор-та,
Ну мај пуаће ђе болнавѧ,
Ну пуаће сѧ-ш вадѧ ђе трјабѧ.
Ши криђи зѧу суор-та,
Сѧ-ц фиу јеу кумнат ђе мѧнѧ,
Сѧ ње јесѧ нунтѧ бунѧ“.
Ши ми сѧ огођа,
Ла бисѧрикѧ плѧска,
Мјерђа ђе сѧ кунуна.
Да ун војњѧк кѧ зѧђа:
„Еђе прѧосту ши нѧруоду,
Њѧћ ну вјеђе ѧћ ну улмѧ,
Кѧ њеваста луј сѧ кунунѧ,
Бѧрбату кумнат ђе мѧнѧ .“
Да вуојњѧку ђ-а ауза,
Фуга акасѧ сѧ дуђа
Ка сѧ-ш вадѧ њеваста.
Ноуо уш ђешкјѧда,
Ши ѧн собѧ сѧ бѧга.
Ну вјеђа пје ѧѧмења,
Нумѧ грејери кѧ кѧнта.
Сѧ ујта ла пату јѧ,
Ја ујђит пату пусђиу вере,
Да сѧ ујта ла пѧрјеђе,
Вјеђа уша мѧндрѧ лѧвдујѧтѧ,

Из кревета је устала,
Тунелом је пролазила,
У кафѧну се појѧвила,
Пре њѧга је стѧгла,
Вео на главу поставѧла,
Као млада се окѧтила.
Ево човек јој стѧгао,
И њој је говорио:
„Свѧстѧко, свѧстѧко моја,
Сестра ти је поручѧла,
Много је болесна,
И онемођала.
И она ти поручѧла,
Да ти јѧ будем стари свѧт,
Да ти свѧдба сређна буде.“
И они су се договорѧли,
У цркву кренули,
Да бѧ се венчали.
А непознат човек је говорио:
„Вѧди простѧка и лѧдака,
Нѧти вѧди нѧти чује,
Да се њѧгова невеста удаје,
Муж је стари свѧт.“
Кад је муж ѡен то чуо,
Брзо је куђи отрчао,
Да бѧ жену вѧдео.
Девет врата отвѧрао,
И у собу ушао,
Нѧкога нѧје вѧдео,
Само је песму цврѧѧка чуо.
Прѧма ѡеном кревету погледао,
Празан је кревет остао,
Прѧма зѧду кад је погледао,
Лѧпа врата угледао,

Ши ку вар је вѣрујитѣ,
Бе њима ње куноскутѣ.
Кйнд пје ушѣ фрађе йш да,
Сѣ помења йн кѣфења.
Тумѣ атунѣа јел вјеђа,
Н-а дат пје кумнатѣ-са,
Ш-а мѣритат њеваста.
Акуш војњику зйѣа:
„Мѣ копилаш ѣе йнпѣрат,
Ја с-ѣм дај ту њеваста,
Ну ц-ам дат пје кумната,
Ши мј-ам грјешит њеваста“.
Да копилу ал ѣе йнпѣрат,
Мйна йн пѣзнар бѣга,
Ши тѣпија јел скуоѣа,
Пје астал о пуња,
Ши плѣска ѣ-о ѣиѣа,
Ш-аша ѣин гурѣ зйѣа:
„Мај војниѣе Думѣата!
Јеу ам тѣпије пје ја,
Искѣљитѣ ку мйна-га,
Ај дат пје кумнатѣ-та,
Да ну пје њеваста-та.
Јеу ц-ам дат кѣфењауа,
Искѣљитѣ ку мйна мја“.
Ши војњику ѣ-а ауза,
мйна ла уојкј кѣ пуња,
Ш-а плѣкат ѣе плийѣа.
Да копилу ѣе йнпѣрат,
Йш лува јел њеваста,
Сѣ дуѣа ла Цѣљиград,
Ши ѣе нунтѣ с-апукат.
Фѣѣа нунтѣ бојерјаскѣ,
Ка пйнтру сѣ помењаскѣ,

Кречом је била окречена,
Свима непримѣѣена.
Кад је кроз врата изашао,
У кафану се обрео.
Тек је онда схватио,
Да није свастику дао,
Веѣ је жену удао.
Онда је царевом сину говорио:
„Хеј, ти царски сине,
Жену да ми вратиш,
Нисам ти свастику дао,
Него сам ти жену дао.“
А царев син,
У цѣп руку је завукао,
Тапију је извукао,
На сто је ставио,
Читати је почео,
И овако му говорио:
„Хеј, човече,
Ја имам на њу тапију,
Твојом руком потписану,
Свастику си дао,
А не жену твоју.
Кафану сам ти моју дао,
Својом руком сам потписао.“
Човек кад је то чуо,
За главу се ухватио,
И плакати је почео.
А царев син,
Невесту је повео,
У Цариград отишао,
И свадбу је спремао.
Свадба је царска била,
Да би се спомињала.

Ка пйнтру сѧ помењаскѧ,
Ла војнић, ла Думњавуастрѧ.

Да би се о свадби причало,
Људима и Вама.

Бѧлада мј-а повјестјит-о Митра алу Бѧцикѧ, дјин Јабуковѧц(1943.), љингѧ Њугоћин. Тата-л ји а фост Кољѧ Кјору, карје балада аста а кйнтат-о дјин лѧутѧ.

Баладу ми је казивала Митра Баѧикић(1943.г.) из Јабуковца, поред Неготина. Њен отац је био познати виолиниста из Јабуковца-Никола Крчић, који је баладу певао уз виолину.

Ћин 17. пѧнѧ йн 19. флорарју, ану 2024.

Од 17 – 19. маја 2024.г